

man byder Karlene saadanne Opholdsrum, henviser man dem til Steder, hvor de ere nødte til at opholde sig saa lidt som muligt, og hvilke uheldige Følger dette har i moralsk Henseende, behøver jeg ikke nærmere at omtale. Det er noget, vi alle vide. Jeg mener endvidere, at man ikke burde indrette disse Rum i Udhuse. Hvorfor skulde man ikke kunne lade Karlene bo i Stuehusene, hvor Familien bor? Det forekommer mig, det vilde være rigtigst, at Karlen ikke havde Opholdet der, hvor Dyrene opholde sig, men der, hvor Familien opholder sig.

Jeg har meget godt lagt Mærke til, hvad Ministeren har svaret, og jeg skal tillade mig at gøre nogle Bemærkninger dertil. Den ærede Minister sagde, at saa godt som alle Vegne indrettes Karlekamre i Udhusene, og det sker af praktiske Hensyn, nemlig fordi det har sin Betydning, at Karlene ere i Nærheden af Kreaturerne, naar der sker et eller andet Uheld om Natten. Hvis f. Eks. en Hest eller en Ko kom løs, var det godt, at Karlen var i Nærheden for at afværge den Skade, der ellers kunde ske. Det kan godt være, der ligger noget deri, men disse Forhold ere i alt Fald ikke tagne i Betragtning her, det er absolut ikke ud fra dette Synspunkt, at disse Karlekamre indrettes her. Det Karlekammer, som skulde indrettes paa Skovløberstedet „Tingedalshus“, var først paatænkt lavet saaledes, at man vilde opføre et nyt Udhus, som skulde indeholde Lade, Lo, Karlekammer, Hestestald og Svinehus, og den paatænkte Indretning var den, at man vilde anbringe Svinestalden i umiddelbar Forbindelse med Karlekammer og Hestestald. Jeg maa antage, at paa den Maade kom Svinestien til at ligge mellem Karlekammeret og Hestestalden, medens man den Gang vilde have Kostalden liggende i det gamle Hus, altsaa i en helt anden Bygning. Saa syntes man dog, at det var for galt — det var Overførsteren, som gjorde opmærksom derpaa — og man besluttede saa at foreslaa at omdanne Kostalden i det gamle Hus til Svinestald og indrette Kostald i den ny Bygning paa det Sted, hvor Svinestalden hidtil havde været projekteret. Der kan det Hensyn, som Ministeren nævnte, aabenbart ikke have været det gældende. Jeg ved ikke, hvad det er for Hensyn, der have gjort sig gældende, maaske det har været Sparsommelighedshensyn, men det af Ministeren nævnte Hensyn kan ikke have været det gældende, thi Karlekammeret kommer ikke i saa umiddelbar Forbindelse

med de Steder, hvor der kunde være Tale om, at der virkelig kunde ske nogen Skade, nemlig Hestestald og Kostald. I øvrigt indrømmede den højtærede Minister, at der var mange uanstændige Karlekamre paa Landet, baade paa Bøndergaarde, Proprietærgaarde og Herregaarde. Efter denne Indrømmelse fra den højtærede Minister havde jeg tænkt, at han vilde have afgivet Løfte om at træffe Foranstaltninger, hvorved man kunde komme bort fra disse uanstændige Karlekamre, der findes baade paa Bøndergaarde, Proprietærgaarde og Herregaarde. Men det gjorde den ærede Minister ikke, i hvert Fald ikke paa en saadan Maade, at jeg kunde føle mig tilfredsstillet derved. Han udtalte, at der er sket store Fremskridt i Aarenes Løb, og at Landmændene meget godt kunne klare dette Spørgsmaal uden Tilskyndelse fra Socialdemokraterne. Den ærede Minister synes altsaa ikke om, at vi Socialdemokrater røre ved den Slags Ting og beskæftige os dermed, og det vidner ikke om nogen stor Interesse hos den højtærede Minister for at søge disse Forhold forandrede. Jeg ved godt, hvad det fører til at overlade dette ganske til Landmændene og til det private Initiativ. Saa kan det være, at de paa nogle Steder faa indrettet ordentlige Karlekamre, ordentlige Tyendeopholdssteder, men paa de fleste Steder faa de det sikkert ikke, før der kommer en Lov, der sikrer Tyendet ordentlige Opholdssteder. Det er det samme Hensyn, der gør sig gældende paa Landet over for Arbejderne som det, der gør sig gældende i Købstæderne, nemlig at det i Arbejdsgivernes Forhold over for Arbejderne som oftest er Pengeposen, der spiller en Rolle fremfor Humaniteten, og naar den Slags Foranstaltninger koster Penge, ved man nok, hvorledes det gaar: naar man ikke er nødt til at foretage dem, er der mangfoldige Mennesker, som unnlade at træffe dem, og saa kommer det til at gaa ud over Arbejderne. Jeg kan kun svare den ærede Minister, at vi Socialdemokrater fremdeles ville have vor Opmærksomhed henvendt paa den Slags Ting. Vi have fremdraget adskillige af den Slags Forhold, og jeg tror, at det har bidraget til at aabne Befolkningens Øjne for, hvor slet Tyendet bliver behandlet mange Steder paa Landet, og at det har bidraget en hel Del til, at de Forandringer ere indtrufne, som den ærede Minister peger paa. Denne Virksomhed ville vi blive ved at udfolde, hvad enten den ærede Minister synes om det eller ikke,